

JAARVERSLAG 2015

Het jaar 2015 werd gekenmerkt door intensieve contacten met in het bijzonder de provincie, het herijken en uitvoeren van een aantal prioriteiten waaronder het verbeteren van de externe communicatie en versterking van de interne organisatie.

In dit verslag gaan wij hierop dieper in.

Streefbeeld Wegh der Weegen

In de loop van het verslagjaar tekende dit onderwerp zich af als een van de topprioriteiten van het bestuur. In gesprekken met omwonenden en de voortgaande contacten met de provincie Utrecht is namelijk geconstateerd dat een (samenhangende) visie over het traject van de Wegh der Weegen, gelegen binnen 4 gemeenten, ontbreekt. Bij het periodiek opknappen van de weg pakt (de afdeling Wegen van) de provincie telkens slechts één van de in totaal 6 delen van de weg aan. Hoewel de provincie Utrecht in het verleden verschillende aanzetten heeft gegeven om te komen tot een visie over de Wegh der Weegen heeft dit niet geleid tot concrete resultaten.

Een en ander heeft ertoe geleid dat de provincie de stichting heeft verzocht te onderzoeken of, en zo ja op welke wijze tot een streefbeeld/ontwikkelingsvisie voor de Wegh der Weegen kan worden gekomen, en wel in dialoog met de samenleving¹.

Als streefbeeld word hierbij beoogd een integraal lange termijn resultaat waarvoor een uitvoeringsparagraaf zal worden opgesteld bestaande uit projecten (aangevuld met suggesties op het gebied van natuur, ruimte, herinrichting, stedenbouw, verkeerskunde, cultuurhistorie, monumenten, kunstuiting, ecologie, activiteiten, recreatie e.d.) met daarvoor geldende randvoorwaarden. Hierbij zal worden gestreefd naar een zekere flexibiliteit om te kunnen inspelen op ontwikkelingen over een langere periode en een stap-voor-stap uitvoering van concrete projecten.

Als eerste stap hebben wij SB4, het gerenommeerde Bureau voor Historische Tuinen, Parken en Landschappen te Wageningen, in de arm genomen en een (start)subsidie bij de provincie aangevraagd en (in maart 2016) verkregen van € 7.500. Om te beginnen zal SB4 informatie verzamelen en ordenen, alsmede literatuur- en kaartonderzoek, veldbezoek en terreininventarisatie doen, fotografie verzorgen en een verkenning opstellen over vigerend beleid en lopende ontwikkelingen. De uitkomst hiervan zal de opmaat vormen voor het tweede deel van dit project waarin tijdens een aantal publieksavonden zal worden geïnventariseerd waar de knelpunten en kansen volgens 'eigenaren' en gebruikers liggen. Vervolgens zal een concept-streefbeeld of ontwikkelingsvisie worden opgesteld inclusief concept-visiekaart als 'vlekkenplan' met de Wegh der Weegen als ruggengraat voor projectveloppen. Als resultaat van deze publieksavonden zal er een uitvoeringsparagraaf of kansenboek worden opgesteld dat voor het publiek toegankelijk is geschreven. De desbetreffende publicatie zal tenslotte worden aangeboden aan de provincie en de betrokken gemeenten hetgeen zal worden begeleid met de nodige publiciteit teneinde de publicatie onder een zo breed mogelijk (relevant) publiek bekend te maken. Voorzien wordt dat het eerste deel van dit project medio 2016 kan worden afgerond. Wij hopen het project in zijn geheel te kunnen opleveren in de eerste helft van 2017.

¹ Onder samenleving worden verstaan sleutelfiguren uit het gebied, de betrokken ondernemer, bewoner en gebruiker. Hierbij wordt gedacht aan dorps- en buurt/belangen- en lokale en/of historische verenigingen, natuur(beheer)organisaties, eigenaren van horeca, recreatiebedrijven en grote terreinen (buitenplaatsen), ambtenaren van de provincie Utrecht en de betrokken gemeenten (Amersfoort, Soest, Zeist en De Bilt) en projectleiders of -ontwikkelaars.

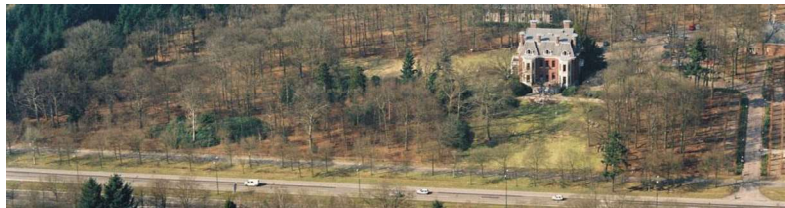
Educatieve ontsluiting van de geschiedenis van de Wegh der Weegen

Zoals vermeld in het Jaarverslag 2014 heeft het bureau Lud'Arte te Amersfoort op verzoek van het bestuur een visie opgesteld om de Wegh educatief te ontsluiten. Het doel hiervan is tweeledig: (i) de historie van de Wegh der Weegen bij een zo groot mogelijk groep bekend te maken en hen de cultuurhistorie van de Wegh te laten beleven en (ii) het opbouwen van een netwerk voor het afnemen van educatieve producten over de Wegh der Weegen. Als doelgroep zijn o.a. het basis- en voortgezet onderwijs gedefinieerd waaronder het mbo en vmbo, in eerst instantie in de gemeenten die aan de Wegh zijn gelegen: Amersfoort, Soest, Zeist en De Bilt.

Als een van de (belangrijkste) middelen om dit doel te bereiken werd een lesprogramma 'Werken aan de Wegh' aangegeven met de volgende motivering:

'De Stichting heeft als doelstelling om de herkenbaarheid en zichtbaarheid van de vakken en de classicistische structuur van de Wegh en de voormalige sorties te vergroten. In speciale lesprogramma's worden leerlingen betrokken bij het werken aan de Wegh om dit doel te bereiken. De leerlingen krijgen eerst een voorbereidende les en gaan daarna op locatie aan de slag. Denk hierbij ook aan infrastructurele veranderingen aan de Wegh of de omgeving. Dit soort projecten zijn heel geschikt voor educatie. Voor het onderwijs is het tevens vernieuwend om bij dergelijke projecten betrokken te zijn. Het levert zowel de school als de stichting pr op! Overigens is dit lesprogramma ook uitstekend inzetbaar tijdens een projectweek'.

Dit heeft rechtstreeks geleid tot de ontwikkeling van een lesprogramma over de Wegh in samenwerking met het Corderius College in Amersfoort. Het programma is gedurende twee dagen tijdens de Erfgoedweek in het voorjaar van 2015 gehouden. Gelet op het succes van deze pilot – die overigens ook in 2016 weer op het programma van het Corderius College staat - hebben wij voorbereidingen getroffen om deze module beschikbaar te stellen aan andere scholen voor middelbare- en beroepsopleidingen. Hiervoor heeft het eerder genoemde bureau Lud'Arte een voorstel voorbereid om de les voor zowel het HAVO, VWO als het MBO in een pakket vast te leggen. Scholen die geïnteresseerd zijn zullen de les van de website kunnen downloaden.



Voor de financiering van de professionele aanpak van dit educatief traject is een subsidie aanvraag bij de provincie ingediend. Op advies van onze gesprekspartners bij de provincie is de focus van deze lesmethode gericht op het mbo en vmbo.

De aanleiding voor deze subsidie aanvraag vormde overleg met ambtenaren van de provincie die ons wezen op de mogelijkheid om een subsidie aanvraag in te dienen in het kader van de Projectagenda Utrecht Verhaalt 2014-2015. Aan de subsidieaanvraag was een maximum verbonden van € 10.000.

Tot onze grote teleurstelling is onze aanvraag afgewezen, omdat het subsidieplafond van de desbetreffende regeling ad € 350.000 was bereikt. Tegen deze afwijzing hebben wij bezwaar ingediend. Uit het verweerschrift waarmee de provincie heeft gereageerd is op te maken dat onze aanvraag inhoudelijk geen schijn van kans zou hebben gemaakt. Allereerst blijkt dat erfgoededucatie is ondergebracht bij een beperkt aantal instanties (Stichting Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht) en dat losse projecten subsidiëren op het terrein van erfgoededucatie voor de provincie 'geen optie' is. Ook de vermelding dat het beleid van de provincie Utrecht omtrent Cultuureducatie zich uitsluitend richt op het primair onderwijs en niet op het middelbaar beroeps- en voortgezet onderwijs komt als een complete verrassing. Ons is namelijk voorgehouden dat de provincie juist wel de focus heeft gericht op het middelbaar beroeps- en voortgezet onderwijs (en niet op de door ons aanvankelijk beoogde havo/vwo groep).

Wij zullen dus moeten omzien naar andere middelen om het lesprogramma over de Wegh der Weegen voor het voortgezet onderwijs te professionaliseren.

Raad van Advies

Tijdens een bijeenkomst op 21 december 2015 van het bestuur met de hiervoor aangezochte vier kandidaten en onze beschermheer Fons Asselbergs zijn deze als leden van de nieuw ingestelde Raad van Advies geïnstalleerd. Met deze raad heeft de stichting de beschikking over waardevolle expertise en ervaring op het gebied van bestuur, landschap en historie en toegang tot een indrukwekkend netwerk ten behoeve van het beleid en de werkzaamheden van de stichting.



De samenstelling van de Raad van Advies luidt als volgt:

- Pieter Jan Biesheuvel, voormalig lid Tweede Kamer (daarin o.a. voorzitter vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat van 18 juni 1991 tot 22 september 1998) en oud-voorzitter RWI (Raad voor Werk en Inkomen);
- Rudi Boekhoven, oud-burgemeester van o.a. Zeist;
- Hanny Heetman, landschapsarchitecte, beeldend kunstenaar; en
- Hans Zijlstra, historicus.

Samenstelling bestuur / vernieuwing website

Vanwege zijn werkzaamheden in het buitenland heeft Maarten Minderhoud in de loop van het verslagjaar aangegeven te willen terugtreden uit het bestuur. Het bestuur is Maarten veel dank verschuldigd voor de wijze waarop hij in de loop van 2013 in de opvolging van het bestuur wilde voorzien en het penningmeesterschap heeft waargenomen.

Met de benoeming van Cees Dubbeld is het bestuur weer op de vereiste minimale sterkte. Cees is in het bijzonder verantwoordelijk voor communicatie, waaronder het beheer van de (vernieuwde) website en social media.



Sortie markeringen

In samenwerking met de provincie, de gemeente Amersfoort en ir. John van Dijk is het ontwerp van de markering van de sorties aan de Wegh der Weegen ter hand genomen. Dit heeft geresulteerd in een tegel waarop naast het logo van de stichting ook het nummer van de desbetreffende sortie is vermeld. De heer Van Dijk zal de tegels en plaatsing daarvan van de eerste 12 sorties voor zijn rekening nemen, de provincie heeft zich inmiddels bereid verklaard de plaatsing van de overige sorties te zullen bekostigen.

Herinrichting van de Wegh der Weegen

Twee projecten met betrekking tot werkzaamheden aan de N237 vroegen de nodige aandacht van het bestuur.

Als eerste de verdiepte ligging van de omleiding van de Wegh der Weegen om Soesterberg heen, ook wel de overkluizing genoemd. Dit project hangt samen met de nieuwe inrichting van het Park Vliegbasis Soesterberg en het dorp Soesterberg en beoogt beiden met elkaar te verbinden.

Tezamen met de aannemerscombinatie Van Hattum en Blankevoort – KWS Infra, die de opdracht van de Provincie Utrecht had gekregen voor het ontwerpen en realiseren van de verdiepte ligging, is een prijsvraag uitgeschreven onder de bewoners van Soesterberg voor de invulling aan het thema Wegh der Weegen. Als winnaar kwam Martin Oudshoorn, inwoner van Soesterberg, uit de bus met een afbeelding van Jacob van Campen, de ontwerper van de Wegh der Weegen. De afbeelding zal worden opgenomen in de voorzetwanden aan het begin van de verdiepte ligging.

De verdiepte ligging zal medio 2016 feestelijk worden geopend. Tot onze ontsteltenis was hierbij geen enkele plaats ingeruimd voor de onthulling van het kunstwerk door de maker, zoals hem als prijs voor ogen was gehouden. Een uitermate teleurstellende gang van zaken, gelet op de constructieve besprekingen met zowel aannemers als provincie in mei en juni, waarbij onze adviseur Jørn Copijn aannemers een alternatieve beschoeiing van de taluds van en naar de verdiepte ligging aan de hand heeft gedaan. Na aandringen bij de provincie is de stichting alsnog een (bescheiden) rol toebedeeld en zal Marin Oudshoorn door het bestuur in het zonnetje worden gezet.

Het tweede project behelst de reconstructie van het kruispunt bij landgoed Vollenhoven. Hierbij wordt het laatste deel van de Wegh der Weegen rechtgetrokken en komt er onder dat deel een fietstunnel. Het was bemoedigend om te constateren dat de provincie in het aanbestedingstraject de voorwaarde had opgenomen om bij dit project aandacht te besteden aan de geschiedenis en het karakter van de Wegh. Dit geldt ook voor het feit dat het bestuur door meerdere kandidaat-aannemers is benaderd en met diverse van hen gesprekken zijn gevoerd over de (her)inrichting van het kruispunt en de tunnel. Tot onze grote teleurstelling is de keuze echter op een andere aannemer gevallen die heeft aangegeven op geen enkele wijze aan de genoemde voorwaarde in de tender invulling te zullen geven en hiervoor ook geen budget ter beschikking te hebben.

Wij hebben hierover bij de provincie ons beklag gedaan.

Het Geheugen van Zeist

Na een aantal gesprekken en een brief waarin het bestuur zijn motivering heeft toegelicht is de stichting toegetreten tot Het Geheugen van Zeist, het platform van de gezamenlijke erfgoedpartners van Zeist en omstreken.

Belgenmonument

Met het oog op de herdenking in 2016 van het feit dat het Belgenmonument aan de Utrechtseweg, aan het begin van de Wegh der Weegen, 100 jaar geleden is gebouwd wordt het monument gerestaureerd.

De bedoeling is om niet alleen het gebouw op te knappen maar ook de zichtlijnen te herstellen in het dichtbegroeide bos eromheen. Er komt een

zogeheten *kaderstellende notitie* over het Belgenmonument. Daarin komen de restauratie van het monument, de herinrichting van het omringende bosgebied en de gevolgen van de aanleg van de westelijke rondweg op het Belgenmonument en omgeving aan de orde. Dat is eind oktober afgesproken in de gemeenteraad. Omwonenden van het Belgenmonument maken zich grote zorgen over de aantasting van het bosgebied rond het monument. Dit werd in het bijzonder veroorzaakt door het voornemen om in de directe omgeving van het monument het restaurant De Vlasakkers te vestigen, dat nu nog aan de Barchman Wuytierslaan in Amersfoort ligt, maar moet wijken voor de rondweg.



De stichting heeft zich per brief (te vinden op onze website) gewend tot de gemeenteraad van Amersfoort met het verzoek geen onherroepelijke besluiten te nemen die het karakter van de Wegh der Weegen kunnen aantasten. De vestiging van het restaurant is inmiddels van de baan.

Watertoren

Waterbedrijf Vitens, eigenaar van de Watertoren aan de Utrechtseweg in Amersfoort, aan het begin van de Wegh der Weegen, heeft de toren te koop gezet. Er bleek grote interesse te zijn. Het bestuur heeft gesprekken gevoerd met een van de belangstellenden die de stichting en eventueel ook andere organisaties graag wil betrekken in het opzetten van een informatiecentrum, met aandacht voor de Wegh der Weegen en mogelijk het Belgenmonument. Begin 2016 is de toren echter verkocht aan een andere gegadigde. Ons informatiecentrum is hiermee (voorlopig) van de baan.

Zee-Straat

Vanuit Den Haag kreeg het bestuur de vraag of de Wegh der Weegen een bijzondere status heeft gekregen en of het zin heeft om een soortgelijke procedure in gang te zetten. De gemeente Den Haag heeft namelijk een plan gelanceerd om het binnenduingebied rond de Scheveningseweg (de vroegere Zee-Straat, ontworpen naar voorbeeld van de Wegh der Weegen) te ontwikkelen met een pretpark, de aanleg van een sneltram en de massale kap van bomen. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed blijkt de bezwaarmakers naar onze site verwezen te hebben.

Mede naar aanleiding van een uitgebreide schriftelijke reactie van de gezamenlijke bewonersorganisaties in Den Haag heeft de betrokken wethouder aangegeven dat zijn plannen nog amendabel zijn.

Via een van de leden van onze Raad van Advies hebben wij contact met een van de drijvende krachten achter de betrokken bewonersorganisaties van Den Haag. Ook hebben wij afspraken gemaakt om met de Stichting SOS Den Haag, die ernaar streeft de Scheveningseweg voor te dragen als rijksmonument van infrastructuur, te bezien hoe wij de krachten kunnen bundelen.

Vermelding in Bosatlas van het Cultureel Erfgoed

De Wegh der Weegen is opgenomen in de Bosatlas van het Cultureel Erfgoed, uitgegeven in 2014 (blz. 162).

Nieuwsbrief

Eind van het verslagjaar hebben wij onze (eerste) nieuwsbrief verzonden naar onze sympathisanten (donateurs, vrijwilligers en andere geïnteresseerden). Het ligt in de bedoeling dit periodiek te herhalen.

VOORUITZICHTEN 2016

Het bestuur ziet als zijn voornaamste taak de coördinatie met de provincie en de 4 gemeenten langs de Wegh drastisch te verbeteren. Nog te vaak worden gemaakte afspraken door de provincie genegeerd. Ook wordt de noodzaak gevoeld om te komen tot vaste contactpersonen met wie overleg kan worden gepleegd. Dit zal in het bijzonder noodzakelijk zijn bij de realisering van het project Streefbeeld dat – zoals hierboven is vermeld – de allerhoogste prioriteit van het bestuur krijgt.

Tevens zullen stappen worden gezet voor het werven van fondsen en het aantrekken van sponsors.